

Bilimsel Etki Analizinde Yeni Bir Yaklaşım Doğru Eser Seviyesi Metrikler ve Türkiye'de Bir Uygulama*

Towards a New Approach in Scientific Impact Analysis
Article Level Metrics and an Application in Turkey

Ramazan Acun**

Özet

Başlangıçta sadece dergilerin göreceli etkisini ortaya çıkarmak için kullanılmak üzere tasarlanan ve temelinde atıfların sayılmasına dayalı dergi Etki Değeri (ED) yöntemi, sonradan makalelerin ve yazarların bireysel düzeyde etkilerini değerlendirmek için de kullanılır olmuştur. Ancak, yöntemin bireysel düzeyde etki değerlendirmedeki geçerliliği tartışmalıdır. O yüzden, son yıllarda makale seviyesi metrikler adı altında çoğu web teknolojisinin sağladığı etkileşim imkânlarına dayanan alternatif yaklaşım ve uygulamalar ortaya çıkmaya başlamıştır. Gerçekten de, son birkaç yıldır, bazı büyük uluslararası yayıncılar makale seviyesi metrik hizmeti veren uygulamalarını hayata geçirmişlerdir. Türkiye'de bireysel düzeyde bilimsel etki değerlendirmesi konusunda ilk kapsamlı uygulama kaynakca.info'dur. Bu makalede, kaynakca.info'nun uluslararası diğer uygulamaların makalelerle sınırlı metriklerine karşılık, kitap, makale, tez ve konferans bildirisi türünden eserlerin hepsini kapsayan "eser seviyesi" metrikleri örneklerle açıklanmaktadır. Amaç, Türkiye'de atıflara dayalı mevcut etki değerlendirme usullerinin ilk etapta sıkı bir sorgulanmasına yol açmaktır.

Anahtar Kelimeler: Etki Analizi, Dergi Etki Değeri, Makale Seviyesi Metrikler, kaynakca.info

Abstract

Journal Impact Factor (IF), designed initially for the assessment of relative quality of scientific journals, is being used recently also to assess the impact of individual articles and their authors. But, IF is increasingly being questioned regarding its suitability for that purpose. Therefore alternative approaches started to appear which make use of the interactive capabilities of web technology. These are called article level metrics. During the last few years, some of the international publishers of scientific journals have initiated services which provide this kind of metrics. It would not be wrong to assume that the article level metrics will gain importance in the future in line with the growing need for a reliable method of assessing the quality of individual works. This article deals with this issue within the framework of kaynakca.info, a web based reference management service that provides these metrics in Turkey. It is hoped that this work would lead to a serious questioning of existing practices of impact assessment based almost solely on citation counts.

Keywords: Bibliometrics, Citation Analysis, Journal Impact Factor, Article Level Metrics, kaynakca.info

* Bu makalenin 3000 kelimelik geniş bir özeti "Türkiye'de Bireysel Akademik Performans Değerlendirmesine Yönelik Web Tabanlı Bir Uygulama" başlığı altında **Uluslararası Yükseköğretim Kongresi: Yeni Yönelişler ve Sorunlar (UYK-2011)" kongresi, (27-29 Mayıs 2011, İstanbul) sunulmuş olup bildiriler kitabında basılmaktadır. Bu makalenin taslağını okuyarak önerilerde bulunan Dr. Ahmet Kaplan'a teşekkür ediyorum.**

** Doç. Dr., Hacettepe Üniversitesi Tarih Bölümü Öğretim Üyesi;
e-mail: acun.d@hacettepe.edu.tr, web: http://yunus.hacettepe.edu.tr/~acun

gazi

Akademik
Bakış

269

Cilt 5 Sayı 10
Yaz 2012

Giriş

Bilim ve teknoloji alanında herhangi bir planlama ve yatırım mevcut durum hakkında gerçekçi bir değerlendirmeyi gerekli kılar. Mevcut durumu değerlendirmede uluslararası kabul gören bazı göstergeler kullanılır. Bunlardan biri, uluslararası bilimsel yayınlardır. Bu yayınların, araştırma programı, bölüm, kurum, bilim dalı ve ülke seviyesinde bibliyometrik yöntemlerle incelenmesine dayalı karşılaştırmalar yapılır. Bu karşılaştırmalardan çıkan sonuçlara göre de bilim politikaları belirlenir.

Bibliyometrik çalışmalarda kullanılan en basit yöntem, hakemli bilimsel dergilerde yapılan yayınların sayılmasıdır. Daha incelenmiş bir yöntem, bu yayınların diğer insanların düşüncelerini etkileme derecesine bakmaktır. Bu da çoğu kimse için söz konusu yayınlara yapılan atıfların sayılması demektir. Çeşitli atıf dizini servislerinin verileri kullanılarak yapılan etki değerlendirme çalışmalarına “atıf analizi” adı verilmektedir.¹

Atıf analizleri çerçevesinde kullanılan temel bir kavram “dergi etki değeri”dir (ED) ve ilk defa Eugene Garfield tarafından dergilerin görece önemi ortaya çıkarmak için 1955 yılında ortaya atılmıştır. Buna göre, bir derginin belli bir yıl için etki değeri, bu dergide önceki iki yılda yayınlanan makalelerin aldığı atıf sayısının ortalamasıdır. Örnek vermek gerekirse, bir derginin 2011 etki değeri üç (3) ise bu derginin 2009 ve 2010 yıllarında yayınladığı makaleler ortalama olarak üç atıf almış demektir.

Bir makalenin aldığı atıfları doğru sayabilmek için atıf yapan makaleleri yayınlayan dergilerin kapsamlı dizinlerine ve bunları gerçekleştirebilmek için de kurumsal bir yapıya ihtiyaç vardır. Garfield 1960'larda bu ihtiyacı görmüş ve *The Institute for Scientific Information*'ı kurmuştur (ISI). Bu kuruluşun bünyesinde geliştirilen atıf dizinleri, *Science Citation Index* (SCI), *Social Science Citation Index* (SSCI) ve *Arts and Humanities Index* (AHCI) Türkiye'de temel atıf dizinleri olarak bilinmektedir. Garfield, ED yöntemini söz konusu bu dizinler kapsamına girecek dergileri belirlemede kullanmıştı.² Ancak, yöntem sonradan kütüphane koleksiyonlarına girecek dergileri belirlemede, hatta daha da ileri giderek çeşitli araştırma programlarının, bölümlerin, üniversitelerin, bilim dallarının ve ülkelerin görece etkisini değerlendirmede kullanılan temel bir araç haline gelmiştir. Burada üzerinde durulması gereken en önemli nokta ise, yöntemin son yıllarda tekil makalelerin ve yazarlarının etkisini değerlendirmede de kullanılır olmasıdır.³

1 Bkz. Eugene Garfield, “Citation analysis as a tool in journal evaluation”. *Science* 178, 1972, 471-479.

2 Eugene Garfield, “Journal impact factor: a brief review”. *Canadian Medical Association Journal* 161(8), 1999, s. 979.

3 Garfield, *aynı yer*.

Bilimsel gelişmenin temelinde şüphesiz ki tek tek bilim insanlarının faaliyetleri vardır. Gelişmenin sürdürülebilmesi, bu faaliyetlerin bireysel düzeyde doğru değerlendirilmesi ile çok yakından ilgilidir. İşte, atıf dizin servisleri aracılığıyla kolayca erişilebilen atıf veri ve istatistikleri klasik hakem değerlendirmesine kıyasla, hız ve ekonomi sağlamaktadır. Bu da bu yöntemin, bütün eksikliklerine rağmen, yaygın kullanımına yol açmaktadır. Gerçekten de, ISI dizin servislerine olan yoğun talep, 2004'te de *Scopus* adlı rakip servisi ortaya çıkarmıştır. Muhtemelen kısmen bu rekabet yüzünden, giderek daha çok sayıda Türkçe dergi de bu atıf dizinleri tarafından taranır olmuştur. Ancak toplama karşılaştırıldığında bu sayı oldukça sınırlıdır: 2011 Ocak ayı itibariyle, ISI dizinlerinde taranan Türkiye kaynaklı dergi sayısı sadece 75'tir.

Türkiye'de TÜBİTAK'ın bir enstitüsü olan Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi (ULAKBİM), 1992 yılından bu yana aşamalı olarak Mühendislik, Temel Bilimler, Yaşam Bilimleri, Tıp, Sosyal ve Beşeri Bilimler, Din ve İnanç ve Hukuk alanlarında bilimsel yayın dizinlerini içeren veri tabanları üretmektedir. ULAKBİM veri tabanları, içerdikleri Türkçe dergi sayısı bakımından ISI dizinlerine kıyasla daha kapsamlı olmalarına rağmen, toplam sayının ancak küçük bir bölümüdür. Örnek vermek gerekirse, ULAKBİM Sosyal Bilimler Veri Tabanı 2011 yılında 195 dergi indekslemekteydi.⁴ TÜİK verilerine göre aynı yıl Türkiye'de sosyal bilimler alanında 3780 süreli yayın vardır.⁵ Ayrıca bu veritabanlarında ISI dizinlerinde olduğu gibi makaleler arasında atıf ilişkisi bulunmamaktadır. Kısaca söylemek gerekirse, mevcut durumda, ULAKBİM veri tabanları Türkiye'de yayınlanan dergiler için yukarıda adı geçen uluslararası atıf dizinlerinde taranabilmek için bir ara basamak veya süzgeç görevi üstlenmiş görünmektedir.

Buradaki asıl problem, atıf dizinlerinin kapsamından çok, temelinde atıfların bulunduğu sisteminin tekil makalelerin ve yazarlarının etkisini/kalitesini değerlendirmedeki geçerliğinin tartışmalı olmasıdır. O yüzden, bireysel düzeyde etki değerlendirmesinde, yavaş yavaş atıflara paralel olarak özellikle web yayıncılığının sağladığı etkileşim imkânlarına dayanan makale seviyesi metrikler de uygulamaya konulmaktadır. Bu metriklerden en yaygın olanı, görüntüleme (hit) sayıları, yorumlar, kaynakçalar ve online sosyal ağlarda paylaşım olarak verilebilir.

Yeni ortaya çıkan bu metriklerin web yayıncılığının gelişmesine paralel olarak kullanımının yaygınlaşacağını söylemek kehanet olmaz. Nitekim bazı büyük uluslararası yayıncılar son birkaç yıldır kendi sitelerinde bu türden metrik hizmetini vermeye başlamışlardır. Mesela, *PLoS* 2009 Mart ayından itibaren makale seviyesi metriklere geçmiştir.⁶

4 ULAKBİM Sosyal Bilimler Veri Tabanına Giren Dergi Listesi. http://www.ulakbim.gov.tr/cabim/vt/uvt/sbvt/uvt_journal_index.php?the_db=4 (12.12.2011)

5 TÜİK, *Türkiye İstatistik Yılığ*. *Turkey's Statistical Yearbook 2010*, s.136. http://www.tuik.gov.tr/IcerikGetir.do?istab_id=1. (22.12.2011).

6 PLOS, Article-Level Metrics Information <http://www.plosone.org/static/almInfo.action> (12.01.2011)

Gazi

Akademik
Bakış

271

Cilt 5 Sayı 10
Yaz 2012

Bireysel düzeyde etki değerlendirmesine duyulan ihtiyaç bakımından Türkiye bir istisna değildir. Bu makalenin temel amacı, bu alanda Türkiye’de daha kapsamlı bir yaklaşım getirilmesine katkı yapmaktır. Makalede önce, atıflara dayalı bireysel etki değerlendirmesi konusu literatüre dayalı olarak gözden geçirilmektedir. Daha sonra, bireysel etki değerlendirmesi alanında yeni gelişen makale/eser seviyesi metriklerin Türkiye’de ilk uygulaması olan *kaynakca.info* ele alınmaktadır. *Kaynakca.info*’nun sağladığı eser seviyesi metrikler örnek ekran görüntüleri yardımıyla ve uluslararası karşılaştırmalarla açıklanmaktadır. Sonra gelen “Tartışma” başlıklı bölümde, *kaynakca.info*’nun dayalı olduğu online sosyal ağ paradigmasının, yerleşik paradigma karşısındaki zayıf ve güçlü yönleri tartışılmaktadır.

Sonuç bölümünde, etki değerlendirmede atıflara dayalı mevcut sistemden, eser seviyesi metrikleri uygulayan sistemlere ve bu sistemlerin dayalı olacağı iş birliği ağ modeline dayalı çalışma düzenine geçişte teşviklerin önemine dikkat çekilmektedir.

Atıflara Dayalı Etki Değerlendirmesi

Yazarlar ya da bilim insanları, kendi düşüncelerini etkileyen çalışmalara atıf yaparlar. Bunların listesini de kaynakçalarında verirler. Böylece, yazarlar kendilerini etkileyen önceki çalışmaların hakkını teslim ederken, bu etkilerin kaynaklarını da açıklamış olurlar. Bu düşünceden hareketle geliştirilen ED yöntemi, yukarıda belirtildiği üzere, önceleri sadece dergilerin görece önemini ortaya çıkarmak için kullanılırken sonradan tekil makaleleri ve yazarlarını değerlendirmek için de kullanılmaya başlanmıştır. Buradaki temel varsayımlar şunlardır: a) derginin ED’i ne kadar yüksekse kalitesi de o kadar yüksektir ve b) derginin ED’i ile o dergide yayınlanmış bir makalenin kalitesi arasında pozitif bir ilişki vardır.

Ancak, bu varsayımların geçerliliği birçok araştırmacı tarafından tartışmalı bulunmuştur. Başlıca eleştiri noktaları şöylece sıralanabilir:⁷

1. Basılı yayınların kalitesi zamanla sınırlanamaz. ISI tarafından atıflar için belirlenen iki yıllık dönem keyfidir.
2. ISI veri tabanında yer alan dergi sayısı, yayınlanan dergilerin ancak küçük bir kısmıdır; atıf dizinleri tarafından taranacak dergilerin seçim isabeti tartışmalıdır.

7 Bu listenin hazırlanmasında şu makalelerden faydalanılmıştır: Per O Seglen, “Why the impact factor of journals should not be used for evaluating research”. *British Medical Journal*, 314/7079, 1997, 497; C. Scully & H. Lodge, “Impact factors and their significance: overrated or misused?” *British Dental Journal*, 198, 2005, 391-393; Raymond Coleman, “Impact Factors: use and abuse in biomedical research”. *Anat Rec*, 257, 1999 54-57; Sidney Bloch and Gary Walter. “The Impact Factor: time for change”. *Aust N Z J Psychiatry*, 35, 2001, 563-568; Garry Walter, Sidney Bloch, Glenn Hunt & Karen Fisher (2003). “Counting on citations: a flawed way to measure quality”. *The Medical Journal of Australia* 178/6 9, 280-281; Cameron Neylon and Wu Shirley. “Article-Level Metrics and the Evolution of Scientific Impact”, *PLoS Biol* 7/11, 2009: e1000242.

3. Derleme makaleler, orijinal araştırma makalelerinden daha çok atıf almaktadır. Dolayısıyla bu sistem, bu tür makaleleri tercih eden dergileri kayırmaktadır.
4. Kayırmacı ve/veya kendine atıflar vardır, bu da toplam atıfların üçte birini oluşturmaktadır.
5. Atıf listelerindeki hatalar yaygındır. Atıfların % 25'inde hata görülmektedir. Bu ED yöntemi ile elde edilen sonuçlara gölge düşürmektedir.
6. Atıflarla kalite arasında doğru orantı olduğu faraziyesi temelsizdir. Çünkü atıflar çok farklı nedenlerle yapılmaktadır. Bunlar arasında şüpheli ya da zayıf ve yetersiz araştırmalara işaret etmek de vardır. Bağlama bakmadan atıf sayılarını kullanmak yanıltıcı olabilir.
7. Atıf alma oranı; yayın türü, milliyet, zaman dilimi, uzmanlık alanı gibi faktörlere bağlı olarak değişmektedir.
8. Atıflar bütün etkileri göstermemektedir. Başka bir ifadeyle, atıf yapılmayan ama etkili dergiler de vardır.
9. Atıflar standart değildir; farklı atıf türleri vardır.
10. Yeni basılmış makalelerin kalitesini ölçmek için ED yetersiz kalmaktadır.
11. Kitaplar ve tezler atıf dizinlerinde yer almamaktadır.

Kısaca söylemek gerekirse, bu sistem tekil makale ve yazarlarının kalitesinin değerlendirilmesinde tamamen yetersizdir. Hatta böyle bir değerlendirme faydadan çok zarar verebilir.⁸ Gerçekten de Avrupa Bilim Editörleri Birliği (EASE), ED'in sadece, ama temkinli biçimde, dergilerin görelî etkilerini ölçmek için kullanılmasını, tekil araştırmacıların veya makalelerin kalitesini/etkisini incelemek için kullanılmamasını tavsiye etmektedir.⁹ İngiltere Yüksek Öğretim Fonlama Kurulu (HEFCE), atıf analizinin mali destek kararlarının verilmesinde kullanılıp kullanılmayacağına ilişkin yürüttüğü pilot çalışma sonucunda, atıfların araştırma kalitesinin temel göstergesi olarak kullanılmayacağı, ancak hakem (uzman) değerlendirme sürecini zenginleştirici bir unsur olarak kullanılabileceği kanaatine varmıştır.¹⁰

Yukarıda eleştirilerin bazılarına cevap vermek üzere, ED yöntemine "disipline özgü ED," "dergiye özgü ED," "yakınlık dizini," "atıf yarı yaşı" ve "kapsamı ayarlanmış ED" gibi ilaveler önerilmiştir. Bilim adamlarının performansını genel olarak değerlendirmek için son yıllarda sıklıkla kullanılan kavramlardan

8 Figà Talamanca A. "The impact factor in the evaluation of research". *Bull Group Int Rech Sci Stomatol Odontol* 44, 2002, s.2.

9 EASE statement on inappropriate use of impact factors <http://www.ease.org.uk/statements/index.shtml> (12.01.2011).

10 HEFCE Bibliometrics. <http://www.hefce.ac.uk/research/ref/Biblio/> (12.01.2011).

biri h-index¹¹, diğeri de g-index¹²'tir. Ancak bunlar da atıfların etkiyi ölçmek için yeterli olduğuna ilişkin aynı tartışmalı varsayıma dayalı olup geçerlikleri aynı şekilde tartışmalıdır.¹³

Bireysel makale ve yazarların kalitesinin değerlendirilmesinde, Türkiye'deki yaygın uygulama, hakem görüşüne başvurmaktır. Ancak, hakem değerlendirmesinin bir parçası olarak veya bazı durumlarda *böyle bir değerlendirme sürecinin başlatılmasının ön şartı olarak*, ED de yaygın olarak kullanılmaktadır. Buna göre, akademik yükselme veya ödül için başvuru yapacak adaydan, başvuru ön şartı olarak, ISI dizinleri tarafından taranan dergilerde belli sayıda makale yayınlamış olması istenmektedir.¹⁴ Bu makalelere yine söz konusu atıf dizinlerince taranan dergilerde atıf yapılmış olması ve yayının/atfın yapıldığı derginin yüksek ED'e sahip olması rakiplere karşı üstünlük sağlayan bir özellik olarak değerlendirilmektedir.

Türkiye'deki büyük üniversitelerin tamamında, ISI dizinlerince taranan dergilerde yayın yapmış olmak akademik yükseltme ve atamalarda ön şarttır. ULAKBİM veritabanları da Türkiye'de atamalarda kullanılmaya başlanmıştır.¹⁵

Hal böyleyken, Türkiye'de ISI dizinleri ve bu arada ULAKBİM tarafından üretilen verilerin kalitesini ve bu verilere dayalı olarak yapılan analizlerin geçerliliğini sorgulayan hemen hemen hiçbir akademik çalışma bulunmamaktadır. Ayrıca, etki analizi konusunu eser seviyesinde ele alan bir çalışma da henüz ortaya çıkmamıştır-ancak, genel olarak bibliyometri alanında özellikle Hacettepe Üniversitesine mensup araştırmacıların çalışmalarından söz edilebilir.

Türkiye'deki birçok bilimsel dergi artık kâğıt ortamına paralel olarak Web üzerinden elektronik olarak da yayınlanmaktadır. Hatta bazı yayıncılar, yayınladıkları dergilerin eski sayılarını da Web ortamına taşımaktadırlar. Bu olumlu bir gelişme olmakla beraber, bunların hiç birisi henüz makale seviyesi metrik hizmeti sağlamamaktadır.

Bundan sonraki bölümde, Türkiye'deki bu boşluğa hitap etmek üzere tasarlanmış bir sistem olan *kaynakca.info*'nun sağladığı eser seviyesi metrikler,

- 11 J. E. Hirsch. "An index to quantify an individual's scientific research output". *PNAS* 102 (46), 2005, 16569–16572. arXiv:physics/0508025.
- 12 L. Egghe. "Theory and practise of the g-index, *Scientometrics*, 69(1), 2006, 131–152. doi:10.1007/s11192-006-0144-7
- 13 Sidney Bloch and Gary Walter. "The Impact Factor: time for change". *Aust N Z J Psychiatry*, 35, 2001, 563-568.
- 14 Üniversiteler Arası Kurulun, Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler temel alanında Doçentlik sınavına başvuru için belirlediği kriterler konusunda bkz. <http://www.uak.gov.tr/beyannameler/sbib.doc>; Türkiye'deki üniversitelerin akademik yükselme kriterleri için bkz. <http://personel.yok.gov.tr/AkademikDuyuru/?sayfa=akademikyükselme>; TÜBİTAK'ın Bilim Ödüllerine başvuruda doldurulması gereken formda istenen yayınlar ve atıflarla bilgiler için bkz: <http://www.biltek.tubitak.gov.tr/oduller/formlar.htm>.
- 15 Bkz. <http://uvt.ulakbim.gov.tr/>

Gazi

uluslararası örneklerle karşılaştırmalı olarak ele alınmaktadır. Ancak önce, sistemi genel hatlarıyla tanıtmakta fayda vardır.¹⁶

Kaynakca.info

Kaynakca.info veya *Türkiye Kaynakçası* konusu Türkiye olan bir araştırma, öğrenme ve paylaşma ortamı olarak tasarlanmıştır. Kısaca akademik sosyal ağ diye tanımlamak mümkündür. Bu makalenin yazarı tarafından 1996 itibaren bibliyografik bir veritabanı olarak geliştirilmeye başlanmış, 2008 yılında web tabanlı hale getirilerek *kaynakca.info* adresinde İnternet kullanıcılarının erişimine açılmıştır. Bu sistemin geliştirilmesi Hacettepe Üniversitesinin desteklediği bir araştırma projesi çerçevesinde halen devam etmektedir.¹⁷ *Kaynakca.info* içeriğine atıfta bulunurken “Türkiye Kaynakçası,” genel olarak siteye (yazılım + içerik) atıfta bulunurken de *kaynakca.info* diye adlandırılması tercih edilmektedir.

Kaynakca.info, temelinde sosyal ve beşeri bilimler alanı için tasarlanmış bir Öğrenme Nesnesi (ÖN) modeli uygulamasıdır. Hem örgün eğitimi hem de okul dışı öğrenmeyi desteklemesi öngörülmüştür. Tasarımda “Türkiye” konusunda yayınlanmış kitap, tez, makale ve yeni bir yayın türü olan web sitelerinden her biri bir öğrenme nesnesi olarak kabul edilmiştir. Bu nesnelerin her biri ÖN modeline uygun olarak *Dublin Core* standardında tanımlanabilmekte, bağımsız olarak adreslenebilmekte ve gruplanarak yeni nesnelere (kaynakçalar, yazar grupları) yaratılabilmektedir. Yaratılan bu yeni nesnelere de aynı şekilde bağımsız olarak adreslenebilmektedir.

Kaynakca.info içindeki nesnelerin bağımsız olarak adreslenebilmesinden (bağımsız varlığa sahip olmasından) dolayı, bunların her biri hakkında araştırmaya, öğrenmeye ve değerlendirmeye yönelik ilave bilgiler tutulabilmektedir. Şimdiki halde bunlar: Nesnelere arası ilişkiler, alıştırma (e-öğrenme) soruları, kullanım bilgileri ve değerlendirme ve derecelendirme bilgileridir.

Atıflar, nesnelere arası ilişkilere bir örnektir; “alınan atıflar” ve “yapılan atıflar” olarak ikiye ayrılmaktadır. E-öğrenme soruları, beklendiği üzere, cevabı ilişkili olduğu öğrenme nesnesi içinde bulunabilen sorulardır. Değerlendirme ve derecelendirme bir öğrenme nesnesi hakkında yorum yazma ve beğendim/

16 Bu konuda yazarın şu çalışmalarına da bakılabilir: “Türkiye’de Online İşbirliği Ağ Modeline Dayalı Bir Kaynakça Yönetim Uygulaması”. *Gazi Akademik Bakış Dergisi*, 4.8, 2011, 1-12; “Öğrenme Nesnelere Modelinin Sosyal ve Beşeri Bilimlere Bir Uygulaması: Kaynakca.info”, *Proceedings of 9th International Educational Technology Conference*. Ankara: Hacettepe University, 2009. s. 78-85. <http://www.kaynakca.info/tr/?Sayfa=EserDetay&EserId=2151911>; “Sosyal Ağlar Yoluyla Katılım Kültürü Oluşturma: kaynakca.info Örneği,” *I. Uluslararası Avrupa Birliği, Demokrasi, Vatandaşlık ve Vatandaşlık Eğitimi Sempozyumu*, 27-30 Haziran 2009, Uşak: Uşak Üniversitesi, s. 365-370. <http://www.kaynakca.info/tr/?Sayfa=EserDetay&EserId=2154304>.

17 Hacettepe Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Birimi Kapsamlı Araştırma Projesi. *Proje başlığı*: “Türk ve Türkiye Araştırmalarında Genel Eğilimlerin Tespiti”; *Proje No*: 09011701001; *Yürütücü*: Doç. Dr. R. Acun. Projeye sağlanan mali destekle, *kaynakca.info* yazılımı yeni fonksiyonlarla güçlendirilip iyileştirilecek ve veri miktarı ve kalitesi yükseltilecek.

Gazi

Akademik
Bakış

275

Cilt 5 Sayı 10
Yaz 2012

beğenmedim şeklinde işaretleme yoluyla olmaktadır. Kullanıma dair bilgiler ise sayfa görüntüleme (hit) ve online sosyal ağlarda paylaşımdır, daha doğrusu bunlara ilişkin sayılardır.

Bütün bunlar, hep birlikte, *kaynakca.info*'nun eser seviyesi metriklerini oluşturmaktadır. Bu metrikler aşağıda ekran görüntüleri aracılığıyla biraz daha ayrıntılı olarak açıklanmaktadır. Ancak, bundan önce, *kaynakca.info* içeriğini geliştirmede kullanılan yaklaşım konusunda da kısa bilgi vermekte fayda vardır. Çünkü bu metriklerin başarılı olması, içerik zenginliği ve kullanıcı sayısı ile yakından ilgilidir.

kaynakca.info
Türkiye Kaynakçası

kaynakca.info'da ara

Gelişmiş Arama

ARA

ANA SAYFA | HAKKIMIZDA | KAYNAKÇA İNCELE | BENİM KAYNAKÇAM | BENİM YAZARLARIM | OKUR-YAZAR KÖŞESİ | SIK SORULANLAR | İ

Üye Bilgiler

[Üyelik Seviyeniz: Yönetici](#)

- > Profilim
- > Bilgilerimi Güncelle
- > Şifre Değiştir
- > Eser Gir
- > Yayınladığım Eserler
- > Onay Bekleyen Eserlerim
- > Benim Kaynakçam
- > Benim Yazarlarım
- > Yönetim Paneli
- > Güvenli Çıkış

En Son Katkı Yapanlar

- Göksu Erdal
- hacı ünveren
- Enes YILMAZER
- Faris Şişman
- yusuf güneçti
- hakan çelik
- Şeyda şerife arabacı

Kaynakca.info Online Sözlüklerde

Kim Olursan Ol...

Bütün Dillerin Anası Türkçe mi?

Türkiye Kaynakçası Facebook'ta

Kaynakca.info'yu Hacettepe destekliyor

Kaynakca.info ve Katilimcilik Kültürü

Ekşi Sözlük

Kaynakca.info Online Sözlüklerde

Ekşi Sözlük: Online bibliyografya paylaşımı için hazırlanmış bir site, bir nevi akademik

sosyal ağ. şuradan siteme ulaşılabilir: www.kaynakca.info şuradan da ramazan acun tarafından yazılan bir tanım metnine: www.kaynakca.info/tr/?Sayfa=MakaleDetay&MakaleId=5 (tannhauser, 13.08.2009 15:56). **Medya Sözlük:** www.kaynakca.info adresindeki çok faydalı akademik yayın tarama sitesi. (1/7/2009 15:11, noregrets). **Bilkent Kampus:** www.kaynakca.info adresindeki son derece faydalı kaynakça oluşturma sitesi. thekingmustdiesothatthecountrycanlive, 11.08.2009 21:50. **İTÜ Sözlük:** www.kaynakca.info adresindeki faydalı kaynakça tarama sitesi. (essaysforthefuture, 12.08.2009 18:49). **İzmir Sözlük:** www.kaynakca.info/ adresinde bulunan faydalı bir site. tum tez, kitap ve makale listelerine ulaşmak için bire bir. [neogramscian] 26/5/2009 16:09.

> Haber arşivi için tıklayınız

Haftanın Eseri - Arşiv

RONAN, Colin A., *Bilim Tarihi Dünya Kültürlerinde Bilimin Tarihi ve Gelişmesi*. Ankara: Tübitak Yayınları, 2007.

Haftanın Yazarı - Arşiv

Colin A. RONAN

1920 yılında doğdu. Londra Üniversitesi'nde astronomi ve bilim tarihi öğrenimi gördü. Royal Society'nin (İngiliz Bilimler Akademisi) üst yönetiminde 13 yıl çalıştı. Colin Ronan bir çok bilimsel dergilerde...

Not: Haftanın Eseri ve Haftanın Yazarı, Google Analytics tarafından üretilen sayfa görüntüleme verilerine dayalı olarak sistem tarafından otomatik olarak belirlenmektedir.

En Çok Okunan Kaynakçalar

Ekran Görüntüsü 1: Kaynakca.info Ana Sayfası (21.03.2011)

Kaynakca.info'nun içeriğini geliştirmekte online işbirliği ağ modeli kullanılmaktadır. Diğer sosyal ağlaşma sitelerinde olduğu gibi, üyelik esasına göre çalışmaktadır. Üyeler, *Dublin Core* standartlarına uygun öğrenme nesnesi girişi yapabilmektedir. Nesneleri, sistemin "benim kaynakçam" ve "benim yazarlarım" özelliğini kullanarak gruplayabilmekte ve isterse bunları doküman olarak bilgisayarına indirebilmekte veya doğrudan yazıcıdan çıktılarını alabilmektedir. Nesneleri ve nesne gruplarını *Facebook*, *Google* ve *Twitter* gibi araçları kullanarak başkalarıyla da paylaşabilmektedir.

Kaynakca.info'yu online sosyal ağ yapan özelliklerinden biri de üyelerin profil oluşturabilmesidir. Üyeler profillerinde, bilim/sanat alanı, dönem/yüzyıl,

Görsel

Akademik Bakış

276

Cilt 5 Sayı 10
Yaz 2012

bölge ve devlet/medeniyet kategorilerinde tercihlerini belirleyebilmektedir. Bu sayede, kendi ilgi alanındaki öğrenme nesnelere daha kolay erişim sağlayabilmekte ve/veya kendisiyle ortak ilgi alanına sahip diğer üyeleri görebilmektedir.

1.12.2011 tarihi itibarıyla sitenin, çoğu üniversite öğrencisi ve eser sahibi 6000’in üzerinde üyesi bulunmaktadır. Bunların yaklaşık 540’i (%9) aktif üyedir. Aktif üyeler, “veri giriş operatörü” ve “editör” olarak siteye katkıda bulunmaktadır. Bu yolla şimdiye kadar 114.000 eserin künyesi, yaklaşık 10.000 bin eserin tam metni ve 1500 yazar biyografisinin girişi ve kontrolü yapılmıştır.

Sistemin ana sayfası (bkz. Ekran Görüntüsü 1) öncelikle üye olmayan kullanıcılara yönelik olarak tasarlanmıştır. Burada, Türkiye’de sosyal ve beşeri bilimler alanlarında kullanıcıların ilgisini çekebilecek önemli olaylar ve *kaynakca.info*’nun kendisi hakkında haberlere yer verilmektedir. Ayrıca üye olmayanları, üyeliğe teşvik edecek bilgiler yer almaktadır. Bunlar, siteye en son katkı yapanlar, en çok yorumlanan eser ve yazarlar ve son oluşturulan kaynakçalar gibi site içerisinde üye etkinlikleri sonucu oluşan bilgilerdir. Sayfanın en üstünde yer alan bayrak imajları kullanılarak, site içeriği bayrakların temsil ettiği dillere çevrilebilmektedir. Mesela, İngiltere bayrağına tıklatılarak sitenin İngilizce olarak gezilmesi mümkün olmaktadır. Çeviri için *Google*’ın otomatik tercüme aracı kullanılmaktadır. Bu bayraklar aynı zamanda sistemin uluslararası kapsamını da simgelemektedir.

Eser Seviyesi Metrikler ve *Kaynakca.info*

Bu bölümde *kaynakca.info* eser seviyesi metrikleri uluslararası benzer uygulamalarla karşılaştırmalı olarak ele alınmaktadır. *Kaynakca.info*’da eser künye bilgileri (üst veriler) ve metrikler bir ekranda ayrı sekmeler halinde organize edilmiştir: *Künye*, *Yorumlar*, *Kaynakçalar*, *Atıflar* ve *İstatistikler* (bkz. Ekran Görüntüsü 2). Bunlardan açık olan ilk sekme, *Künye*’de öğrenme nesnesi olarak kabul edilen bir eseri (makale/kitap/tez/web sitesi) tanımlayan standart bibliyografik bilgiler yanında eserin elektronik ortamdaki tam metnine erişebilmek için gerekli adresler de verilmektedir. Örnek olarak, Ekran Görüntüsü 2’de “İnternet ve Telif Hakları” (İTH) adlı makalenin yayınlandığı derginin web sitesinde bulunan tam metnin adresi (url) ve *kaynakca.info* sunucusunda bulunun pdf formatındaki dosyasına erişim sağlayan adres görülmektedir. Makalenin tam metnine her iki bağlantıdan da erişilebilmektedir.

Ekranın sağ tarafında ise, eserle ilgili yapılabilecek işlemler gösterilmektedir. Bunlar: Soru çözmek, soru göndermek, eseri kaynakçaya eklemek, atıf eklemek, yorum yazmak, paylaşmak ve düzenlemektir. Bu işlemler, ilgili simge üzerine tıklatılarak yapılabilmektedir. Düzenleme hariç, bu işlemler sonucunda yukarıda sıralanan metrikler için veriler oluşmaktadır. Bir diğer işlem de, eser ve yazar bilgilerini görüntülemedir. Eser ve yazar bilgilerinin her görüntülenmesi, kullanım verilerini bir artırmaktadır. Kullanım verilerine *İstatistikler* sekmesinden ulaşılmaktadır.

Gazi

Akademik
Bakış

277

Cilt 5 Sayı 10
Yaz 2012

Üye Bilgiler

Üyelik Seviyeniz: Yönetici

- > Profilim
- > Bilgilerimi Güncelle
- > Sifre Değiştir
- > Eser Gir
- > Yayınladığım Eserler
- > Onay Bekleyen Eserlerim
- > Benim Kaynakçam
- > Benim Yazarlarım
- > Yönetim Paneli
- > Güvenli Çıkış

En Son Katkı Yapanlar

Göksu Erdal

hacı ünveren

Enes YILMAZER

Faris Şişman

yusuf güneçti

hakan çelik

Şeyda gerife arabacı

tuğçe aydın

Ziyaretçi Defteri

Bilim Tarihi dersini alan arkadaşlar: Bu haftanın ödevi olarak, H. G. Topdemir ve Yavuz Unat veya Cemal

Künye

Yorumlar

Kaynakçalar

Atıflar

İstatistikler

Eser Adı: İnternet ve Telif Hakları

Eser Türü: Makale

Dil: Çukçe

Bilim Alanı: Hukuk

Bilim ve Teknoloji

Bölge: GENEL

Devlet / Medeniyet: GENEL

Donem / Yüzyıl: Çağdaş

Yayın Yılı: 2000

Yazarlar: ACUN, Ramazan

Operatör: Osman SAFAK

Güncelleme: Ramazan Acun

Notlar: Özet

İnternet, iletişim, bilgiye erişim ve yayımda sağladığı avantajlar dolayısıyla, bütün dünyada olağanüstü bir hızla yaygınlaşmakta ve bütün diğer iletişim, basım ve dağıtım teknolojilerini bünyesinde bütünleşen geleceğin medyası olma yönünde bir gelişime göstermektedir.

Yayınlandığı Eser: Bilgi Dünyası

Cilt: 1

Sayı: 1

Sayfa Aralığı: 5-26

Adres (URL): <http://www.unak.org.tr/BilgiDunyasi/1-1.htm>

Dosya: 2410_2_internetelif.pdf

E-Öğrenme

Soru Çöz

Soru Gönder

İşlemler

Kaynakçama Ekle

Yapılan Atıf Ekle

Düzenle

Yorum Yaz

Eseri Paylaş

Paylaş

Paylaş

Paylaş

Paylaş

Paylaş

Paylaş

Paylaş

Paylaş

Paylaş

Paylaş

Paylaş

Paylaş

Paylaş

Paylaş

Paylaş

Paylaş

Paylaş

Paylaş

Paylaş

Paylaş

Paylaş

Paylaş

Paylaş

Paylaş

Paylaş

Paylaş

Paylaş

Paylaş

Paylaş

Paylaş

Paylaş

Paylaş

Paylaş

Paylaş

Paylaş

Paylaş

Paylaş

Paylaş

Paylaş

Paylaş

Paylaş

Paylaş

Paylaş

Paylaş

Paylaş

Paylaş

Paylaş

Paylaş

Paylaş

Paylaş

Paylaş

Paylaş

Paylaş

Paylaş

Paylaş

Paylaş

Paylaş

Paylaş

Paylaş

Kaynakca.info'dan

Şimdi Ağlaşma Zamanı

İnternet'te son yenilik arkadaşlıklar veya ortaklıklar kurmak üzere ağılan web siteleridir. Bu şekilde kullanılan web sitelerine sosyal ağlaşma siteleri, bu siteler üzerinden kurulan ağlara da online sosyal ağlar adı veriliyor. Devamı için...

> Tümünü Görüntüle

En Çok Yorumlanan Eser

Bilim Tarihi Dünya

Kültürlerinde Bilimin Tarihi ve Gelişmesi

İnternet ve Telif Hakları

Tarih Araştırmalarında

Bilgisayar, Metod ve Bir

Uygulama Denemesi:

Vakıflar Veri Tabanı

Tarih Nedir?

Fatih'in Stefan Çel Mare

üzerine İki Boğdan Seferi

(1474-1476)

En Çok Yorumlanan Yazar

Ramazan ACUN

E. H. CARR

Ozan ÖRMECİ

Hasan BOĞANCI

Ekran Görüntüsü 2: Eser Detay Ekranı

(<http://www.kaynakca.info/tr/?Sayfa=EserDetay&EserId=2137470>)

Yorumlar

Online yorum mekanizması sayesinde, okuyucular, içerik unsurları hakkında görüşlerini dinamik olarak belirtebilmektedirler. Bu mekanizma, online forum, blog, gazete, ansiklopedi ve sözlüklerde yaygın olarak benimsenmiştir. Bu yaklaşımın, bilimsel makalelere uygulaması da denenmektedir. Mesela, önemli yayıncılardan *BioMed Central*, *PLoS* ve *BMJ* son birkaç sitelerine makalelere yorum yapabilmeye özelliği eklemiştir. Bu yolla bilim insanlarının web ortamındaki bir makalenin profilini yükseltmesi, onu daha görünür hale getirmesi amaçlansa da bu fikrin bilim insanları tarafından pek tutulmadığı anlaşılmaktadır.¹⁸ Mesela, yukarıda adı geçen yayıncı sitelerinde bazı makaleler hakkında çok yorum yapılırken diğer bazılarının ise deyim yerindeyse görmezden gelindiği, çok yorum alan makalelerin de temel araştırma olmaktan çok derlemeler oldukları gözlenmektedir.

Bunun araştırılması gereken birçok teknolojik ve sosyal sebebi olabilir. Nitekim bu konuda tahmin niteliğinde bazı görüşler ileri sürülmüş olup¹⁹ burada bunlar üzerinde durulmayacaktır. Bununla birlikte, burada gönüllü iş

18 Çağrı Yalçın, Bilimde atıf, "etki değeri" ve diğer göstergeler. <http://bilimguncesi.org/2010/01/02/atif/> (11.01.2011).

19 Bu konudaki bazı görüşler için bkz. Cameron Neylon and Wu Shirley. "Article-Level Metrics and the Evolution of Scientific Impact", *PLoS Biol* 7/11, 2009: e1000242. doi:10.1371/journal.pbio.1000242.

Görüş

Akademik Bakış

278

Cilt 5 Sayı 10
Yaz 2012

yapmakla ilgili artık “kural” niteliği kazanmış genel insani bir tutumdan bahsetmekte fayda vardır. Bu tutum, İnternette işbirliğine dayalı olarak içerik geliştiren sosyal ağlarda somut olarak gözlemlenmiştir. Buna göre, bu ağlarda, üyelerin %90’ı sadece kullanmakta, %9’u küçük katkılarla yetinmekte, %1’i ise kaliteli içerik geliştirme yükünü omuzlamaktadır. Buna 90-9-1 kuralı adı verilmiştir.²⁰ Bu kural, makalelere yorum yazma konusuna uygulanırsa, normal akışta, bir makaleyi okuyan 100 kişiden ancak birinin yorum yazma ihtimalinin olduğu sonucu çıkarılabilir.

Teşvik olması normal akışı değiştirebilir bir durumdur. Yorum ve eleştiri yapmanın işe alma ve meslekte yükselme kararlarında göz önünde bulundurulduğu öncü uygulamalar vardır. *Stack Overflow*²¹ buna bir örnektir. Burada acemi ve tecrübeli programcılar soru-cevap ekseninde etkileşimde bulunmaktadır. Sorulara verilen cevaplar katılımcılar tarafından olumlu ya da olumsuz olarak oylanmakta, buna bağlı olarak da söz konusu cevapları yazanların itibar puanı artmaktadır. Bu puanlar, programcı camiası içinde özgeçmiş ile beraber değerlendirildiğinde meslekte yükselmede yardımcı olmaktadır.

Bir diğer örnek, *Faculty of 1000* adı verilen sistemdir.²² Klasik hakemlik sisteminin bir uzantısı olarak tasarlanmış olan bu sistemde, seçilmiş 1000 tecrübeli araştırmacı, önemli gördükleri makaleler üzerinde yorum yapmak üzere davet edilmektedir. Özgeçmişine *F1000* arasında olduğunu yazabilmek, yorumlama faaliyetine katılmak için yeterli bir teşvik olduğu belirtilmiştir.²³

Kaynakca.info web üzerinden kullanıma açıldığı 2008 yılından itibaren yorumlama özelliğine sahiptir. Yorumlara karşı uluslararası yayın sitelerinde gösterilen ilgisizliğin aynısının geçen dört yıl boyunca bu sistem için de geçerli olduğu, ancak teşvik olması halinde durumun değişebileceği gözlemlenmiştir. Mesela, öğrenciler, derste, dersin bir parçası olarak bir eseri okuyup yorum yazmaları yönünde teşvik edildiğinde, tepki olumlu olmuş, ciddi sayılabilecek bir yorumlama faaliyeti elde edilmiştir.

Kaynakca.info’nun sağladığı yorum özelliğinde yorumların kendileri de kullanıcılar tarafından beğendim/beğenmedim şeklinde değerlendirilebilmektedir. Mesela, Ekran Görüntüsü 3’teki iki yorumdan ilkinin bir kişinin beğendiği görülmektedir. Yorumcuların ve yorumu beğendim/beğenmedim şeklinde değerlendirenlerin isimleri de verilmektedir.

20 Bkz. <http://www.antseyeview.com/90-9-1-principle/> (26.12.2011).

21 Bkz. <http://stackoverflow.com> (26.12.2011).

22 Bkz. <http://f1000.com/> (26.12.2011).

23 Neylon and Shirley, agm. Doi: 10.1371/journal.pbio.1000242

Künye **Yorumlar** **Kaynakçalar** **Atıflar** **İstatistikler**

Yorumlar (5)

halim cıtır | 05 Nisan 2011 Salı
1 kişi beğendi, 0 kişi beğenmedi

yazar konuları yalnızca Avrupa/Batı kaynaklı ilim adamların bakış açısına göre işlemiş olup diğer kültürlerin bilgi birikimine ve yorumuna itibar etmemiş yada gerek duymamıştır. Aslında kitabın içinde bazı kişiler yönelttiği bir çok eleştiriden biri de kendisine yöneltilmelidir. Carr'ın yanına görüşlerini eklediği yazarlar dışında kitaba kendi katkısı düşünce bağlamında %20-30'u geçmez. Bir de bu yönden bakmak lazım. H. CİTTİR

Ayşenur Ceren | 02 Aralık 2010 Perşembe
0 kişi beğendi, 0 kişi beğenmedi

Richard Evans kitabına ilk olarak tarihin tarihinden bahsederek başlamaktadır. Evans ilk çağ tarihinden bahsediyor. Tarihi geçmişinin günün ölçütleriyle değerlendiremeyeceğinden bahsediyor. Geçmiş geçmiş gibi değerlendirilmesi gerektiğini söylüyor. Evans bu bölümde Ranke'den bahsediyor ve onun tarihi olan katkılarında söz ediyor. Ranke filologlarca kullanılan yöntemleri tarihe sokmuştur. Evans aynı zamanda Namier'den de bahsetmiştir. Namier Freudçu'dur. Ona göre eylemlerin sorumlusu kişisel güçlerdir. Evans olgusal doğruluk ve tarafsızlık idealine çok önem vermektedir.

İkinci bölümde Evans tarih, bilim ve ahlak arasındaki ilişkiyi bahsetmektedir. Evans genellikle Anglo-Amerikan çevrelerinde gelişmiştir bunun nedeni de dildir. Bazı yazarlar tarihin bilim olmadığını iddia etmektedirler. Bunun nedenlerinden biri de bilim ahlaki değer taşımamasıdır. Tarihin bilimsel olmamasının en büyük nedenlerinden biri de genel olmasıdır. Tarih bir öngörü aracı değildir. Tarihiçilerin eğitimi olması gerektiğini savunur Evans. Özellikle uygulamada eğitimin önemi büyüktür. Yardımcı bilimler iyice öğrenilmelidir. Teknik terimler sade olmalıdır. Tarih kitaplarının kötü yazılmış olduğunu iddia ediyor. Tarihiçi hem edebiyatçı hem de zanaatçı olmalıdır. Üçüncü bölümde Evans tarihi ve olgulardan bahsetmektedir. Tarih bugünden uzak durmaktadır. Tarihsel kaynaklara göre biçimlendirilmelidir. Tarihiçiler kabul etmezse olgular, olgu değildir. Olgular zaten vardır. Birçok olgu farklı şekilde kullanılabilir. Evans yorumun önemli olduğunu söylüyor. Belgeler önemlidir ama gerçeklik hakkında iddialar ifşa etmezler. Bu belgeler farklı amaçlarda kullanılabilir. Evans yani belne

Kapak Resmi

E-Öğrenme

Soru Çöz

Soru Gönder

İşlemler

Kaynakçama Ekle

Yapılan Atf Ekle

Düzenle

Yorum Yaz

Eseri Paylaş

Paylaş

Tweet 0

Paylaş

Ekran Görüntüsü 3: Eser Detay Ekranı, Yorum Sekmesi

<http://www.kaynakca.info/tr/?Sayfa=EserDetay&EserId=2137470>

Atıflar

ED yöntemine dayalı bireysel performans değerlendirmesi hakkındaki eleştirilere yukarıda yer verilmişti. Hatırlanacağı üzere, bu eleştirilerin büyük çoğunluğu atıflara değil, uluslararası atıf dizin servislerinin sağladığı verilerin hiç sorgulamaksızın bireysel etki değerlendirmesinde kullanılmasına yöneliktir. Doğru mekanizmaların kurulmuş olması şartıyla, atıflar, etki değerlendirmesinde kullanılacak temel metriklerden biridir. Çünkü atıflar, bilim insanlarının 17. yüzyıldan bu yana önceki çalışmaların hakkını teslim edip kendi düşüncelerini etkileyen kaynakları açıklamalarının en sistematik yolu olmuştur.²⁴

Peki, “doğru mekanizma” nasıl tanımlanabilir? Birincisi, kapsamının geniş olması, yani eser türleri ve bunların sayısı bakımından önceden belirlenmiş, keyfi diye nitelenebilecek bir sınırlamanın olmaması; ikincisi ise gerektiğinde atıfların bağlamının kolay incelenmesine imkân vermesidir. Bunlar, anlaşılacağı üzere, yukarıda “Atıflara Dayalı Bireysel Etki Değerlendirmesi” başlıklı bölümde sıralanan eleştirileri kısmen cevaplamaya dönüktür. *Kaynakca.info*'nun atıflarla ilgili modülü, bu iki kriter göz önünde bulundurularak tasarlanmıştır.

Kaynakca.info'da atıflar, “alınan atıflar” ve “yapılan atıflar” olarak ikiye ayrılmıştır. Yukarıda, Ekran Görüntüsü 4'te sözü edilen “İnternet Telif Hakları” (İTH) isimli makaleye yapılan atıflar liste halinde, Ekran Görüntüsü 5'te ise

²⁴ Anthony Grafton. *Footnotes. A Curious History*. Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press, 1999,191-195.

Görsel

Akademik Bakış

280

Cilt 5 Sayı 10
Yaz 2012

istatistiksel olarak gösterilmektedir. Buna göre, sözü edilen makaleye toplam 27 atıf yapılmıştır. Bunların 20'si makale (konferans bildirisi ve dergi makalesi) 7'si ise tezdirdir. Yani, atıf konusu makalelerle sınırlı değildir.

Liste halinde gösterimdeki bağlantılardan hareketle istenirse atıfların bağlamları kolayca incelenebilmektedir. Nitekim hızlıca yapılan böyle bir inceleme göstermektedir ki söz konusu makaleye atıf yapan yayınların sadece 5 tanesi bilimsel atıf yapma kurallarına uymuştur. Bu durum, makaleye atıf yapan ve disiplin bakımından geniş yelpazede olduğu anlaşılan 27 yayının düşündürdüğü "güçlü entelektüel etki"ye gölge düşürmektedir. 25'i Türkçe olan bu yayınlardan sadece bir tanesi ULAKBİM veri tabanlarında yer almaktadır. İlginçtir ki bu da en fazla akademik yazım kural ihlali yapan yayındır.

Künye
Yorumlar
Kaynakçalar
Atıflar
İstatistikler

Alınan Atıflar
Yapılan Atıflar

Eserler	İşlemler
MEMDUHOĞLU, Hasan Basri."Bilişimin Yarattığı Etik ve Hukuki Sorunlar Bağlamında İnternet ve Telif Hakları (İnternet, Kültürel ve Sanatsal Yaratıcılığın Sonu mu?) ." <i>Verimlilik Dergisi</i> . 1, (2009): 1-17.	
SEMİZ, Özgür."Bir Kamu Politikası Analizi: Türkiye'de Korsanla Mücadele Odaklı Fikri Haklar Politikası." <i>Ankara Barosu Fikri Mülkiyet ve Rekabet Hukuku Dergisi</i> . 9.4, (2009): 9-40.	
TAŞTAN, Hayati."Coğrafi Bilgi Sistemlerinde Telif Hakları ve Veri Koruma Yöntemleri." <i>TUJK 2003 Yılı Bilimsel Toplantısı Coğrafi Bilgi Sistemleri ve Jeodezik Ağlar Çalıştayı</i> . Ed. . Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 2002. 69-74.	
ONAT, Yeşim. <i>Copyright Protection on the Internet: Analysis of an International, Regional and Nationally Based Protection</i> , Lund University(Lund (İsveç):2006)	
ZAN, Burcu Umut. <i>Derleme Olgusu ve Elektronik Yayınlar</i> , ankara üniversitesi sosyal bilimler enstitüsü (Ankara:2006)	
HELVACIOĞLU, Aslı Deniz , ERASLAN, İ. Hakkı , BULU, Melih."Dijitalleşen Dünyada Fikri Mülkiyet Haklarının (Fmh) Ülkeler Açısından Küresel Rekabet Avantajı Oluşturmadaki Yeri." <i>3. Ulusal Bilgi, Ekonomi ve Yönetim Kongresi</i> . 485-493.	
EROL, Aysun. <i>Dünyada ve Türkiye'de Elektronik Yayıncılık</i> , Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Isparta:2009)	
ACUN, Ramazan."Elektronik İmza, Elektronik Zaman Damgası ve Eser Sahipliği." <i>Legal Fikri ve Sınal Haklar Dergisi</i> . 12, (2007): 937-946.	
ACUN, Ramazan."Fikir ve Sanat Eserleri Alanında Türkiye'de Toplu Hak Yönetimi. Bölünerek Zayıflama Süreci, Bütünleşerek Derinleşmeye Nasıl Dönüşür?." <i>Legal Fikri ve Sınal Haklar Dergisi</i> . 14, (2008): 313-324.	
YÜCE. Mehmet."Fikri Haklar ve Bunların Telif Kazancı	

E-Öğrenme

Soru Çöz

Soru Gönder

İşlemler

Kaynakçama Ekle

Yapılan Atıf Ekle

Düzenle

Yorum Yaz

Eseri Paylaş

Paylaş

Tweet
0

Paylaş

Gazi

Akademik Bakış

281

Cilt 5 Sayı 10
Yaz 2012**Ekran Görüntüsü 4:** Atıflar Sekmesi

(http://www.kaynakca.info/tr/?Sayfa=EserDetay&EserId=2137470)

Atıflar, *kaynakca.info*'ya üyeler tarafından girilmektedir. Dolayısıyla, bireysel performans değerlendirmesiyle karşı karşıya bulunan bir eser sahibi, siteye üye olup, ekran görüntüsündeki örnekte olduğu gibi, eserlerine yapılan atıfları hiçbir sınırlama olmaksızın girebilir. Peki, araştırmacılar bunun için *kaynakca.info* veya daha sonra ortaya çıkacak benzeri ortamları niçin tercih etsin? Bazı eser sahiplerinin zaten yapmakta olduğu gibi, atıfları toplayıp kendi kişisel web sitesinde yayınlaması yeterli değil mi? Bu sorulara cevaplar aşağıda tartışma bölümünde verilmektedir.

Görüntüleme

Giriş bölümünde kısaca bahsedildiği üzere, giderek daha çok dergi yayıncısı, dergilerini İnternet üzerinden erişime açmaktadır. Türkiye'de pek yaygın olmakla birlikte, uluslararası yayıncılar bu yayınların erişimine dair bilgileri de kaydetmektedirler. Böylece, hem makale seviyesinde etkiyi ölçmek için hem de aynen atıf analizlerinde olduğu gibi, bilimsel iletişimin haritalarını çıkarmaya yarayacak çok değerli kaynak niteliğinde veri setleri oluşmaktadır.²⁵ Bir makale ne sıklıkla görüntülendi veya indirildi? Kaç tane ayrı ziyaretçi ilgi gösterdi veya sayfa ne kadar süreyle görüntülendi? Bu sayılar, ortalama ile karşılaştırılarak, belli bir makalenin görelî etkisi belirlenebilmektedir.

Bu metoda yönelik iki önemli itiraz vardır: Birincisi, metot kötüye kullanıma açıktır. Daha açık bir ifadeyle, kullanım istatistikleri basit bir programla, indirme ve görüntülemenin otomatiğe bağlanması suretiyle yapay olarak yükseltilebilir. İkincisi, bu yolla elde edilen veriler gerçek kullanımın ancak kaba bir göstergesi olabilir. Web üzerinden indirilen/görüntülenen makalelerin, kaç tanesi gerçekten okunmaktadır? Bir makalenin yaptığı etki, onu indiren/görüntüleyen kişilerin sayısı ile değil, bütün detayları ile okunup hazmedildiğinin bilinmesi ile ölçülebilir. İndiren herkesin makaleyi okuyup hazmettiği varsayılabilir mi?

Birinci eleştiriye cevap olarak, kullanım verilerinin güvenilir üçüncü bir taraftan sağlanması önerilmektedir. Bu şekilde elde edilen veriler de yüzde yüz doğru olmayabilir. Ancak, karşılaştırılabilir ve tutarlıdır. *Google*'ın bir ürünü olan *Analytics*²⁶ aracı bu tür bir hizmeti ücretsiz sağlamaktadır.

İkinci eleştiriye cevap, indirme/görüntüleme verileri ile atıf verilerinin eşleştirilmesi ile verilebilir. Başka bir ifadeye, bir makaleyi indiren bir kullanıcı, o makaleye daha sonra bir yayınında atıf yapmışsa, onu en azından okuduğu varsayılabilir. Bunun için de tabii sistemin bu uygun tasarlanmış olması gerekir.

25 Johan Bollen vd.. "Clickstream data yields high-resolution maps of science". *PLoS One* 4, 2009: e4803. doi:10.1371/journal.pone.0004803.

26 Şu adresten erişilebilir: <http://www.google.com/analytics/> (26.12.2012).

Kullanım İstatistikleri		
	Son Bir Ay	Toplam
Ziyaretçi Sayısı:	100	1.421
Sayfa Görüntüleme Sayısı:	181	3.017
Ortalama Sayfa Görüntüleme Sayısı:	1,81	2,12
Sayfada Geçirilen Ortalama Süre:	00:02:31	00:03:27

E-öğrenme İstatistikleri		
Eser Soru Sayısı Puanı:	21	
Eser Doğru Cevap Puanı:	619	
Toplam Puan:	640	

Atıf İstatistikleri		
Toplam Atıf:	27	
Makalelerde Yapılan:	20	
Tezlerde Yapılan:	7	
Kitaplarda Yapılan:	0	
Dergilerde Yapılan:	0	
Web Sitelerinde Yapılan:	0	

Ekran Görüntüsü 5. *Kaynakca.info* İstatistikler Sekmesi (<http://www.kaynakca.info/tr/?Sayfa=EserDetay&EserId=2137470>)

Ekran Görüntüsü 5'te İTH'ya ait tekil ziyaretçi sayısı, sayfa görüntüleme sayısı, ortalama sayfa görüntüleme sayısı ve sayfada geçirilen ortalama süre, 15.02.2011 ve 15.03.2011 tarihleri arasında ve toplam olarak verilmektedir. Toplam veriler, eserin *kaynakca.info*'da yer almasından bu yana oluşan verilerdir. Bu veriler *Google Analytics*'ten otomatik olarak çekilmektedir. Görüldüğü üzere, bir aylık sürede İTH 100 ayrı ziyaretçi tarafından 181 defa görüntülenmiştir. Toplamda ise bu sayılar 1.421 ve 2.017'dir.

E-Öğrenme

E-öğrenme soru ve cevapları, sistemin aynı zamanda bir e-öğrenme aracı olarak tasarlanmış olmasının sonucu olup, yukarıda adı geçen uluslararası yayıncıların sistemlerinde olmayan bir özelliktir. Buna göre, üye kullanıcılar okudukları bir eser hakkında çoktan seçmeli soru hazırlayabilmekte veya daha önce başkaları tarafından hazırlanmış soruları cevaplayabilmektedir. Sistem, bu işlemleri, işlemi kimin yaptığına dair bilgilerle beraber kaydetmektedir. Bu kayıtlardan hareketle de belli bir eserin öğrenme amaçlı kullanımına dair istatistikler üretilebilmektedir. Ekran Görüntüsü 5'te bu çerçevede üretilen istatistiklerin bir örneği görülmektedir. Buna göre, yine İTH örneğinden gidersek, bu makaleye dayalı olarak 21 e-öğrenme sorusu hazırlanmış ve bu sorulara 619 doğru cevap verilmiştir.

Gazi

Akademik
Bakış

283

Cilt 5 Sayı 10
Yaz 2012

Bu tür e-öğrenme ile ilgili sayılar da bir eserin etkisini gösteren veriler olarak değerlendirilebilir. Bunlardan hareketle ortalamalar üretilebilir. Kısaca, e-öğrenme soru ve cevapları da eser seviyesi metriklerdendir.

Kaynakçalar

Kaynakça oluşturmak ve oluşturulan kaynakçaları ekleme ve çıkarma yoluyla yönetmek araştırma sürecinin tabii bir parçasıdır. Son yıllarda araştırmacılara kaynakça yönetimi alanında yardımcı olmak üzere birçok web tabanlı servis ortaya çıkmıştır: *Endnote*, *Refworks*, *BibTex*, *Zotero*, *Citeulike*, *Connotea* ve *Mendeley* bunlardan en çok bilinenlerdir. Bu servisler, araştırmacıların araştırma sürecinde kullandıkları makaleleri web üzerinden bir araya getirmelerine ve yönetmelerine imkân vermektedir.

Bu sistemlerin tamamı bir makaleyi kaç kullanıcının kaynakçasına eklediğini dair bilgi sağlamaktadırlar. *Citeulike*, *Connotea* ve *Zotero* belli bir makaleyi kaynakçasına ekleyen kişilerin isimlerini de vermektedir. Bu sistemlerin kullanıcıları, ayrıca, makalelere yorum yazabilmekte, puan verebilmekte ve işaret koyabilmektedir. Bu işlemler sırasında üretilen veriler araştırmacıların bir makaleye olan ilgisinin canlı göstergesi olarak değerlendirilmektedir. Bu da, tabii, etki ölçmede kullanılabilir veri demektir.

Kaynakca.info, Türkiye’de bu yönde veri sağlayan ilk uygulamadır. Üye kullanıcılar, binlerce eser künyesi içinde kendi özelleşmiş kaynakçalarını çok kolayca oluşturabilmekte ve yönetebilmektedirler.²⁷ Dahası, ilgilendikleri bir eseri kaynakçasına eklemiş diğer üyeleri görebilmektedirler. Böylece, ortak ilgiye sahip kişilerin bir ağ oluşturmaları mümkün olmaktadır.

Online Sosyal Ağlarda Paylaşım

Son birkaç yıldır, *Facebook* ve *Twitter* gibi sosyal ağlaşma siteleri vasıtasıyla oluşturulan online sosyal ağlar, yoğun iletişim ve bilgi paylaşımının gerçekleştiği ortamlar olarak öne çıkmaya başlamıştır. Makalelere açık erişim sağlayan *PLoS* ve *BioMed Central* gibi bir çok uluslararası yayıncı, makalelerin online sosyal ağlarda paylaşılmasını kolaylaştıran mekanizmalar geliştirmişlerdir. Bu surette yapılan paylaşımlar, makalenin etkisini değerlendirmekte kullanılan ölçütlerden biri olmuştur.

Kaynakca.info üyeleri, aynen yukarıda adı geçen uluslararası yayıncılarda olduğu gibi, “Paylaş” düğmesini kullanarak bir eseri online sosyal ağlarda paylaşabilmektedir (bkz. Ekran Görüntüsü 2). Sistem bu özelliğe web tabanlı olarak yayına başladığı 2008 yılından itibaren sahiptir. Ancak bu özellik üyeler tarafından şimdiye kadar nadiren kullanılmıştır.

27 *Kaynakca.info*’nun araştırmacılara kaynakça yönetimi alanında sağladığı imkanlar konusunda ayrıntılı bilgi için bkz. Ramazan Acun, “Türkiye’de Online İşbirliği Ağ Modeline Dayalı Bir Kaynakça Yönetim Uygulaması”. *Gazi Akademik Bakış Dergisi*, 4.8, 2011, 1-12

Peki, ama neden? Bu sorunun cevabı büyük ölçüde online sosyal ağların Türkiye’de nasıl algılandığı ve kullanıldığı ile ilgili olup bir başka araştırma konusudur.

Tartışma

Bilimsel etki kavramı, uluslararası bir veya iki şirketin sağladığı atıf verilerine indirgenecek kadar dar kapsamlı düşünülmemelidir.²⁸ ISI dizinleri ve Scopus üzerinde yapılan karşılaştırmalı bir analiz benzer sonuçlar vermiştir.²⁹ Bu da gösteriyor ki farklı şirketlerin atıf dizinlerini kullanmak da çözüm değildir.

Bu yüzden, yorumlar, sayfa görüntüleme, kaynakçalar, online sosyal ağlarda paylaşım gibi web teknolojisinin sağladığı etkileşim imkanlarına dayalı yeni metrikler ortaya çıkmaya başlamıştır. Ancak, yukarıdaki incelemeden de görüldüğü üzere, bu metriklerin her birinin etki ölçümü açısından avantaj ve dezavantajları vardır. Dolayısıyla bunlardan herhangi biri, tek başına etki ölçmek için yeterli değildir. Başka bazı araştırmalarla birlikte bu makalede savunulan görüş, söz konusu bu eser seviyesi metriklerin birkaçının birden atıflarla beraber değerlendirilmesi halinde daha doğru sonuçlara ulaşılabilecektir. Bu da tabii olarak buna uygun tasarlanmış bir sistemle mümkün olabilir. Uluslararası yayıncılar yavaş yavaş bu yöne doğru kaymaktadır.

İşte, *kaynakca.info* Türkiye’de bu amaçla geliştirilmiş ilk uygulamadır. Uluslararası diğer uygulamalara kıyasla bazı üstün özellikleri de bulunmaktadır. Bunlardan birisi, ilk kez e-öğrenmenin bir metrik olarak ele alınmasıdır. İkincisi, *kaynakca.info* uluslararası yayıncıların sadece makaleler için sağladığı metrik hizmetini, “eser” seviyesinde sağlamaktadır. Yani, uluslararası yayıncılardan farklı olarak, *kaynakca.info*’nun metrik hizmeti bütün bilimsel yayın türlerini kapsamaktadır. Bir başka farklılığı ise yazar seviyesi metriklerdir. Yazar seviyesi metrikler, esasında, eser seviyesi metrik verilerinin yazar seviyesinde toplam olarak görüntülenmesinden ibarettir.

Kaynakca.info, şimdilik büyük ölçüde kişisel inisiyatifle yürüyen bir projedir. Yani arkasında ISI dizinlerinde veya ULAKBİM veri tabanlarında olduğu gibi güçlü bir kurumsal bir destek bulunmamaktadır. Bu durum sistemin öngörüldüğü şekilde etki değerlendirme aracı olarak yaygın kullanılmasının önünde büyük bir engel olarak görülebilir. Çünkü böyle bir sisteme karşı, “yerleşik çıkarılardan” veya sadece alışkanlıklardan kaynaklanan güçlü bir direniş olacağını tahmin etmek zor değildir.

Bu noktada, yukarıda sorulan, “yazarlar kendisine yapılan atıfları bir şekilde toplayıp, şimdi yaptıkları gibi kendi kişisel web sitesinde yayınlamak ye-

28 Bollen, agm, doi:10.1371/journal.pone.0004803.

29 Edward Gray & Sarah Z. Hodkinson, “Comparison of Journal Citation Reports and Scopus Impact Factors for Ecology and Environmental Sciences Journals”. *Issues in Science and Technology Librarianship*, 54, 2008. <http://www.library.ucsb.edu/istl/08-summer/index.html>.

rine, *kaynakca.info* veya daha sonra ortaya çıkacak benzeri ortamları niçin tercih etsin?" sorusuna dönülebilir. Bu sorunun cevabı İnternetle gelişen ağ toplumunun yarattığı katılım kültüründedir.

Kaynakca.info mevcut sistemlerden çok farklı olarak ağ paradigmasına dayalıdır. Aralık 2011 tarihi itibarıyla 6000'in üzerinde kayıtlı üyesi, günlük 500 civarındaki tekil kullanıcısı ve aylık ortalama 10 GB civarında bilgi/veri indirme ve yüklemeye araç olması ile *kaynakca.info* bir yandan bu kültürden beslenirken diğeryandan da bu kültürün gelişmesine katkı yapmıştır.

Sonuç ve Geleceğe Bakış

Türkiye'de bilgiye erişim ve bibliyografik denetim araçları ABD ve Avrupa ile kıyasla çok geridedir. Bu problem sosyal bilimler alanında daha da büyüktür.³⁰ Bunun pratikteki en önemli sonuçlarından birisi, bilim insanlarının faaliyetlerinin değerlendirilmesinin uluslararası atıf dizinlerinin sağladığı doğruluğu tartışmalı verilere bağlı hale gelmesidir. Başka bir ifadeyle, Türkiye'de gelecekteki gelişmeyi sağlayacak olan bilim insanlarının kariyer gelişimleri artık neredeyse bütünüyle atıf dizini oluşturan uluslararası ticari şirketlerin aldığı/alacağı kararlarla şekillenmektedir.

Bu makalede, bilimsel etki değerlendirmesi konusu, web tabanlı somut bir uygulama çerçevesinde ele alınmıştır. Uygulamanın atıfları da içine alan eser seviyesi metrikleri, örnek ekran görüntüleri aracılığıyla açıklanmıştır. Bazı temel şartların oluşması halinde bu metriklerin bireysel performans değerlendirmesinin daha doğru olarak yapılmasını sağlayacağı öngörülmektedir.

Bu temel şartlardan biri içerik zenginliği, diğeryeri de üye (kullanıcı) sayısıdır. Bunlar birbirlerine sıkı sıkıya bağlıdır. Zengin içerik, daha çok kullanıcı, daha çok kullanıcı daha zengin içerik demektir. Yukarıda belirtildiği gibi, *kaynakca.info* içeriği artık orta büyüklükte bir online sosyal ağ oluşturan üyelerin katkılarıyla online iş birliği ağ modelinde geliştirilmektedir. Teşvik olması halinde sürecin hızlanacağına şüphe yoktur. Teşvik denilince de öyle büyük çaplı maddi destekler vs anlaşılmalıdır. *Kaynakca.info* benzeri bilimsel içeriğe sahip sitelere yapılan katkıların akademik yükseltme ve atamalarda göz bulundurulup puanlanması iyi bir başlangıç olabilir. Sıfır maddi külfetle, yüksek getirisi olabilecek bir alan varsa işte o budur.

İçerik geliştirilmesine paralel olarak, yazılıma yapılabilecek bir ilave, "yorumlar," "kaynakçalar," "kullanım istatistikleri," "e-öğrenme," "sosyal ağlarda paylaşım" ve "atıflar" gibi eser seviyesi metriklerin her birine göreli ağırlıklar vermek ve buradan hareketle bir "Türkiye Kaynakçası Etki Değeryeri"ni hesaplamaktır. Kısaca, TKED adı verilecek böyle bir yöntem, bilimsel etki analizinde, sadece atıflara dayalı yöntemlere kıyasla büyük bir sıçramayı temsil edecektir.

30 Osman Horata. "Sonuç Raporu". *Sosyal Bilimlerde Süreli Yayınlar ve Bilgi Teknolojileri Sempozyumu*, Ankara 2005, 220-228

Kaynaklar

ACUN, Ramazan. “Türkiye’de Online İşbirliği Ağ Modeline Dayalı Bir Kaynakça Yönetim Uygulaması”. *Gazi Akademik Bakış Dergisi*, 4.8, 2011, 1-12.

ACUN, Ramazan. “Öğrenme Nesneleri Modelinin Sosyal ve Beşeri Bilimlere Bir Uygulaması: Kaynakca.info”, *Proceedings of 9th International Educational Technology Conference*. Ankara: Hacettepe University, 2009. 78-85. <http://www.kaynakca.info/tr/?Sayfa=EserDetay&EserId=2151911>.

ACUN, Ramazan. “Sosyal Ağlar Yoluyla Katılım Kültürü Oluşturma: kaynakca.info Örneği.” *I. Uluslararası Avrupa Birliği, Demokrasi, Vatandaşlık ve Vatandaşlık Eğitimi Sempozyumu*, 27-30 Haziran 2009, Uşak: Uşak Üniversitesi, 365-370. <http://www.kaynakca.info/tr/?Sayfa=EserDetay&EserId=2154304>.

BLOCH, Sidney and Gary Walter, “The Impact Factor: time for change”. *Aust N Z J Psychiatry*, 35,2001, 563-568. DOI: 10.1046/j.1440-1614.2001.00918.x

BOLLEN. Johan vd. “Clickstream data yields high-resolution maps of science”. *PLoS One* 4, 2009: e4803. doi:10.1371/journal.pone.0004803.

COLEMAN, Raymond. “Impact Factors: use and abuse in biomedical research”. *Anat Rec*, 257, 1999, 54-57. [http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/\(SICI\)1097-0185\(19990415\)257:2%3C54::AID-AR5%3E3.0.CO;2-P/pdf](http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/(SICI)1097-0185(19990415)257:2%3C54::AID-AR5%3E3.0.CO;2-P/pdf)

EASE statement on inappropriate use of impact factors <http://www.ease.org.uk/statements/index.shtml> (12.01.2011).

EGGHE, L. (2006) Theory and practise of the g-index, *Scientometrics*, 69(1), 131–152. doi:10.1007/s11192-006-0144-7

GARFIELD, Eugene, “Citation analysis as a tool in journal evaluation”. *Science* 178, 1972, 471–479

GARFIELD, Eugene, “Journal impact factor: a brief review”. *Canadian Medical Association Journal* 161(8), 1999, 979-80. http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC1230709/pdf/cmaj_161_8_979.pdf

GRAFTON, Anthony, *Footnotes. A Curious History*. Cambridge, Massacusetts: Harvard University Press, 1999.

GRAY, Edward & Sarah Z. Hodkinson. “Comparison of Journal Citation Reports and Scopus Impact Factors for Ecology and Environmental Sciences Journals”. *Issues in Science and Technology Librarianship*, 54, 2008, <http://www.library.ucsb.edu/istl/08-summer/index.html>

HEFCE 2010. Bibliometrics. <http://www.hefce.ac.uk/research/ref/Biblio/> (12.01.2011).

HIRSCH, J. E. (2005). “An index to quantify an individual’s scientific research output”. *PNAS* 102 (46): 16569–16572.

HORATA, Osman. “Sonuç Raporu”. *Sosyal Bilimlerde Süreli Yayınlar ve Bilgi Teknolojileri Sempozyumu*, Ankara 2005, 220-228.

NEYLON, Cameron & Wu Shirley. “Article-Level Metrics and the Evolution of Scientific Impact”, *PLoS Biol* 7/11, 2009: e1000242. doi:10.1371/journal.pbio.1000242.

PLOS Article-Level Metrics Information <http://www.plosone.org/static/allmInfo.action> (12.01.2011).

Gazi

Akademik
Bakış

287

Cilt 5 Sayı 10
Yaz 2012

C. Scully & H. Lodge. "Impact factors and their significance; overrated or misused?" *British Dental Journal*, 198, 2005, 391-393.

SEGLLEN, Per O. "Why the impact factor of journals should not be used for evaluating research". *British Medical Journal*, 314/7079,1997. 497. <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2126010/pdf/9056804.pdf>

TALAMANCA A, Figà, "The impact factor in the evaluation of research". *Bull Group Int Rech Sci Stomatol Odontol* 44, 2002. 2-9.

TÜİK *Türkiye İstatistik Yıllığı 2010*. <http://www.tuik.gov.tr/yillik/yillik.pdf>. (12.01.2011).

ULAKBİM Sosyal Bilimler Veri Tabanına Giren Dergi Listesi. http://www.ulakbim.gov.tr/cabim/vt/uvt/sbvt/uvt_journal_index.php?the_db=4 (12.01.2011).

WALTER, Garry, Sidney Bloch, Glenn Hunt & Karen Fisher. "Counting on citations: a flawed way to measure quality". *The Medical Journal of Australia* 178/6 9, 2003, 280-281. http://www.mja.com.au/public/issues/178_06_170303/wal10537_fm.html

YALGIN, Çağrı. Bilimde atıf, "etki değeri" ve diğer göstergeler. <http://bilimguncesi.org/2010/01/02/atif/> (11.01.2011).

<http://www.uak.gov.tr/beyannameler/sbib.doc> (12.01.2011)

<http://personel.yok.gov.tr/AkademikDuyuru/?sayfa=akademikyukselme> (12.01.2011).

<http://f1000.com> (13.03.2011).

<http://www.90-9-1.com> (13.03.2011).

<http://www.google.com/analytics/> (30.03.2011).

<http://stackoverflow.com> (26.12.2011).

Gözi

Akademik
Bakış

288

Cilt 5 Sayı 10
Yaz 2012